

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Institutas
Tapatumo sociologiniai aspektai	05S Sociologija	Filosofijos	Sociologijos ir socialinio darbo institutas, Sociologijos katedra

Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS	Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos		konsultacijos	1
Individualus	6	seminarai	

Dalyko anotacija

Tapatumo, tapatinimosi, tapatumo pokyčio sąvokos ir tapatumo problemos formulavimas moderniam ir postmoderniam socialiniuose diskursuose. Metaforos ir retoriniai klausimai kaip teorinės refleksijos formos (pvz. Z.Bauman: visuomenės, žmonių, utopijų metaforos). XX-to amžiaus pabaigos socialiniai judėjimai ir tapatumo politika (teorijos apie socialinį teisingumą, diskursai, socialinė elgsena)

Teorinė ir metodologinė tapatumo apibrėžties įvairovė. Marksistinė tapatumo samprata ir jos derinimas su psichoanalize (pvz. H.Marcuse). Psichoanalitinė tapatumo samprata (Z.Freud, E.Erikson, kt.). Poststruktūralizmo įtaka tapatumo problematikai (pvz. M.Foucault darbu). Tapatumas kultūros ir lingvistikos studijų požiūriu (pvz. S. Hall, P. Du Gay). Tapatumo samprata simboliniame interakcionizme (pvz. E. Goffman individualusis ir socialinis tapatumas, A.L Strauss tapatumo tyrimo gairės, Sh.Stryker *tapatumų reljefiškumas*, R.Parko *marginalinis žmogus*). Asmuo simuliacijos ir simuliacrų pasaulyje (J. Baudrillard). A.Giddens apie asmens tapatumą vėlyvojoje modernybėje.

Kito kategorija tapatumo sociologijoje: kitybė ir skirtingumas (kitas pagal lytį, etninę prigimtį, rasę, pilietybę); *kito* stigmatizavimas, globali migracija ir tapatumas.

Lyties kategorija tapatumo problematikoje (nuo S.de Beauvoir iki J.Butle); feminizmo ir maskulinizmo idėjos; gėjiškumas ir lesbijietiškas kaip tapatumai (pvz. M. Castells ir kt.). Homofobija ir heteroseksizmas.

Savimonė ir asmens tapatumas (angl. self and self-identity) socialinėse teorijose. Mes saitas ir kolektyvinis tapatumas (pvz. B.Anderson apie nacijos socialinį konstruktą; G.Delanty apie Europos konstruktą).

Virtualusis tapatumas ir tapatumo konstravimas socialinėse medijose.

Galima pasirinktinai lankyti sociologijos bakalauro studijų programos rudens semestro kurso „Tapatumo sociologija“ paskaitas ir seminarus.

Egzamino literatūra individualiai parenkama kiekvienam studentui, priklausomai nuo jo interesų srities. Gali būti siūloma papildoma literatūra.

Egzamino vertinimas iš trijų dalių:

1. Vertinami atsakymai raštu į du klausimus iš dalyko sando (po 1/3 bendro įvertinimo);
2. Vertinamas egzamino metu laisva forma parašytas trumpas rašinys apie doktoranto disertacijoje keliamas tapatumo problemas (1/3 bendro įvertinimo).

Pagrindinė literatūra

Anderson B. (1999). Įsivaizduojamos bendruomenės. Vilnius: Baltos lankos

Baudrillard, J. (2002). Simuliakrai ir simuliacija. Vilnius: Baltos lankos

Calhoun C. (ed.). (1995). Social Theory and the Politics of Identity. Oxford: Blackwell Publishers
Castells M. (2006). Tapatumo galia. V: Poligrafija ir informatika
Craib I. (1998). Experiencing Identity. London: Sage publications
Jacobsen, M.H. and S. Marshman (2008). Bauman's metaphors: The Poetic Imagination in Sociology. Current Sociology, 5: 798-818.
Delanty G. (2002). Europos išradimas: idėja, tapatumas, realybė. V: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla
Denzin, N.K. (1992). Symbolic Interactionism and Cultural Studies. Oxford: Blackwell Publishers
Du Gay P. et all. (eds.).(2000). Identity: a reader. London: Sage publications
Giddens A. (2000). Modernybė ir asmens tapatumas. Vilnius: Pradai
Goffman E. (2000). Savęs pateikimas kasdieniame gyvenime. Vilnius: Vaga
Jackson R.L. (ed.). (2010). Encyclopedia of Identity. London: Sage publications, Vol. 1-2.
Jenks R. (2004). Social Identity. London: Routledge
Juozeliūnienė I. (1999). Visuomenė ir veikėjas: šiuolaikinė sociologinė interpretacija, Vilnius: VU leidykla
Strauss A.L. (1969). Mirrors and Masks: The Search for Identity. USA: The Sociology Press
Stryker Sh. (1980). Symbolic Interactionism: A Social Structural Version. New Jersey: The Blackburn Press
Nagy, P. and B. Koles (2014). The digital transformation of human identity: Towards a conceptual model of virtual identity in virtual worlds. Convergence, Vol. 20(3): 276–292.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslo laipsnis	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Irena Emilija Juozeliūnienė	Dr.	<p>Juozeliūnienė, I., Budginaitė, I., I. Bielevičiūtė. Transnational families in Lithuania: multi-dimensionality of social relationships and their reorganization. In Crespi, I., Meda, S., Merla, L. (eds.). Multi-ethnic and transnational families in Europe. Gender and generations. - Palgrave MacMillan, 2018. (ISBN 9783319597546. eISBN 9783319597553), p. 165-181.</p> <p>Juozeliūnienė, I. and I. Budginaitė. How Transnational Mothering is Seen to be 'Troubling': Contesting and Reframing Mothering. – Sociological Research Online, special section: „Troubling Families“, 2018, p. 1-20, DOI: 10.1177/1360780417749464.</p> <p>Juozeliūnienė, I. and I. Budginaitė. Global migration and Family Change in the Baltic Sea Region. - Journal of Comparative Family Studies, special issue „Reshaping Families in Northern Europe“, January-February, Volume XLVII, 2016, No.1, p. 65-86.</p> <p>Juozeliūnienė, I. Šeima abipus sienų: pokyčiai, šeimos sampratos ir vaidmens elgsena / Family Across Borders: Changes, Family Concepts, and Role Behavior. -</p>

		<p>Šeiminiai pokyčiai atvirų Europos sienų ir globalaus mobilumo akivaizdoje: resursai, procesai ir praktikos / Family change in times of the de-bordering of Europe and global mobility: resources, processes and practices (sud. Juozeliūnienė, I. ir J. Seymour) – Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2015, p. 168-183/ 359-374 (lietuvių ir anglų kalbomis).</p>
		<p>Juozeliūnienė, I. Žemėlapių metodai vaizdu grįstame tyrime. Monografija. – Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2014, 260 p. UDK 316.77; Jo-292, ISBN – 978-609-459-373-4.</p>
		<p>Juozeliūnienė, I., Tureikytė, D., R. Butėnaitė. Vizualieji metodai migracijos ir šeimų tyrimuose. Mokomoji knyga. – Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2014, 144 p. UDK 314+316.3](075.8); Jo-155, ISBN – 978-609-459-443-4 (6,5 a.l.).</p>
		<p>Migraciją patiriančių šeimų sociologinio tyrimo metmenys. - Sociologija: mintis ir veiksmas, 2013, No. 1, p. 53-88 (ISSN 1392 – 3358).</p>
		<p>The Development of the Outline for Migrant Family Research: the Case of Lithuania, Journal of Comparative Family Studies, special issue „Family and Migration“, November-December, Volume XLIV, No. 6, 2013, 749-763. (ISSN 0047-2328).</p>

Doktorantūros komiteto teikimu patvirtinta fakulteto taryboje 2018 m. kovo mėn. 28 d., protokolo Nr. 7

Tarybos pirmininkė prof. habil. dr. Danutė Gailienė

Pastaba: jei doktorantūros teisė bus suteikta kartu su kita institucija, tvirtinama ne fakulteto taryboje, o jungtinėje komisijoje.